

TSPAKB 14 ÜNCÜ OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI

10 Aralık 2013

DR. VAHDETTİN ERTAŞ
SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI

KONUŞMA METNİ

Sayın Başkan, Sermaye Piyasamızın Değerli Temsilcileri,

Aracı Kuruluşları Birliği'nin 14 üncü olağanüstü genel kurul toplantısı için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bizleri davet eden sayın Başkana, yönetim kurulu üyelerine ve tüm birlik üyelerine teşekkür ediyorum.

Bugünkü birlikteliğimiz muhtemelen Aracı Kuruluşlar Birliği olarak yapılan son genel kurul olacaktır. Bugün son bir yıldır neler yaptık, seneye neler yapmak istiyoruz kısaca onları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi son 10 yılda dünya finans sisteminde çok önemli değişimler yaşandı.

Borsa kapitalizasyonları, özel sektör ve devlet tahvilleri, teminatlı teminatsız menkul kıymetler ve gelişmiş ülkelerdeki para tabanı önemli ölçüde arttı.

Sınır ötesi sermaye akımları, 2008'den sonra finansal krizin etkisiyle önemli miktarda gerilese de 2000 – 2007 yılları arasında hızla arttı.

Kriz nedeniyle gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz oranlarını neredeyse sıfıra çekmeleri neticesinde dünya çapında tarihin en düşük faiz, likiditenin en bol olduğu bir süreç yaşandı.

Son beş yılda FED 2,3 trilyon dolar parasal genişleme yaptı, Avrupa Merkez Bankası, İngiltere ve son olarak Japonya Merkez Bankası da bu sürece katıldı.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ekonomiler, ilgi odağı haline geldi ve bu gelişmelerden olumlu olarak yararlandı.

Merkez bankalarının uyguladığı politikalar son 10 yılda borçla finansmanı cazip kılan bir atmosfer oluştururken halka açılma ve hisse senedi ile finansman önemli ölçüde azaldı.

İçinde bulunduğumuz dönem; dünyayı küresel krize götüren nedenlerin incelendiği, krizden çıkış politikalarının tartışıldığı, düzenleyici otoritelerin geçmişe yönelik LIBOR işlemlerini, Rating kuruluşlarının performansını, yatırımcılarını yeterince bilgilendirmeyen yatırım bankalarını

sorguladığı, yüksek rakamlı tazminat davalarının açıldığı, kısaca geçmişle hesaplaşıldığı bir dönemdir.

Krizden çıkış politikalarının tartışılması, sorgulama ve hesaplaşma süreci önümüzdeki yılda da devam edecek gözüküyor.

Son 10 yılda ülkemiz ekonomisinde de önemli bir dönüşüm ve değişim süreci yaşanıyor. Bu dönemde Türkiye yıllık ortalama %5,2 ile ekonomisi en fazla büyüyen ülkelerden biri oldu.

Sağlık, sosyal güvenlik, bankacılık, gibi temel alanlarda başarılı reformlar hayata geçirildi, kamu borç yönetimi ve bütçe disiplininin sağlanması konusunda önemli mesafeler kazanıldı.

Buna karşılık sermaye piyasalarının genelinde, ekonominin diğer alanlarında sağlanan performansın yakalandığını söylemek oldukça güç.

Bu açığı kapatmak için son dönemde ülkemizin iktisadi hayatını ve sermaye piyasalarımızı yakından ilgilendiren, İstanbul Finans Merkezi Projesi'nin kilometre taşları olan; Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu, Bireysel Katılım Sermayesi, Melek Yatırımcılarla ilgili düzenlemeler, Bireysel Emeklilik Sistemine yönelik teşvikler ve son olarak da Sermaye Piyasası Kanunu yürürlüğe konuldu.

Bankacılık, sigorta ve sermaye piyasası davalarına bakacak ihtisas mahkemelerinin kurulması ve İstanbul'da bir tahkim merkezi oluşturulması amacıyla hazırlanan Kanun tasarıları TBMM'ne sevk edildi.

Bu düzenlemeler ve yürürlüğe konular yeni uygulamalar sonucunda, Küresel finans merkezi endeksinde üç yıl önce 72. sırada gösterilen Türkiye bu yıl 44. sıraya yükseldi.

22 Mayıs FED kararları küresel finans sisteminde on yıllık trendi sonlandırdı ve yeni bir dönemi başlattı. Yeni dönemin temel özelliği; başta gelişmekte olan ülkeler olmaz üzere tüm ülkeleri etki altına alması, belirsizliği artırması, kur, faiz ve borsa endekslerinde volatilitiyi yükseltmesi, uzun vadeli yatırımları neredeyse imkânsız kılmasıdır.

Yüksek cari açık ve düşük tasarruf oranı bulunan ülkemiz yeni dönemden kısa vadede olumsuz etkilendi. Ancak, cari açıkta alınan ve alınacak önlemler, kamu borç yükünde sağlanan azalma, kararlılıkla sürdürülen bütçe disiplini, ülkemizin potansiyeli ve Euro bölgesinde görülen krizden çıkış sinyalleri, bunun ihracatımıza olumlu yansımaları, önümüzdeki dönemde ülkemizi yine küresel sermayenin ilgi odağı haline getirecektir.

FED politikalarının belirginleşmesi bu sürece ivme katacak önemli bir faktör olacaktır. Bizim görevimiz yeni döneme ülkemizi hazırlamak.

Değerli arkasaşlar;

ABD ve İngiltere başta olmak üzere Anglo Sakson ülkelerinde var olan sermaye piyasalarına dayalı ekonomik sistemin ülkemizde de yaygınlaşmasını hedefliyoruz. Bu amaçla yeni dönemde SPK Kanunu'nun bize verdiği yetki ile;

- Türkiye'yi küresel sermayenin önemli bir merkezi yapmak,

- Yerli yatırımcı tabanımızı güçlendirmek,

- Piyasaların büyümesini ve derinleşmesini sağlayacak hukuki zemini oluşturmak,

- Sermaye piyasalarında yer alacak tüm tarafların hak ve hukukunu korumak, adil ve dürüst bir ticaret yapılmasına imkân sağlamak,

temel amaçlarımız olacak.

Son bir yılda mesaimizin önemli bir kısmını regülasyona ayırdık. Bu yılsonuna kadar yaklaşık 60 yeni düzenleme ile yeni bir hukuki ortamı hazırlamış olacağız.

Önümüzdeki yıldan itibaren;

- Öncelikle düzenlemelerimizin takipçisi olacağız,

- Kendimizi de yenileyeceğiz, izin, kayda alma ve denetim süreçlerinde hızlı ve standardizasyonu yüksek bir SPK olmaya gayret göstereceğiz,

-Tüm piyasalarımızın eşanlı büyümesi için çaba sarf edeceğiz,

-Türkiye, dünyanın 17. büyük ekonomisi, G-20 ülkesi, 2015 yılında da G-20 Başkanlığını üstlenecek. Borsa şirketlerimizin piyasa değerine göre ise 28. sıradayız. Aradaki mesafeyi kapatmak için halka açık şirket sayımızı ve piyasa değerlerini yükseltmeye çalışacağız,

-ISO 1000 şirketinin tamamını ya IPO yoluyla ya da diğer sermaye piyasası aracı ihracı yoluyla sermaye piyasalarımızla tanıştırmaya çalışacağız,

-Ülkemizde istihdamın %78'ini, ihracatın % 61'ini gerçekleştiren Kobilere sermaye piyasaları ile finansmanına özel destek vereceğiz,

-IPO performanslarını yakından izliyoruz, fiyatlamanın sağlıklı olması ve yatırımcıların tam ve doğru aydınlatılmasına özen göstermeye devam edeceğiz, IPO endeksinin kullanımını yaygınlaştıracacağız,

-Borsadaki hisse senetleri piyasalarını ve Kurulun A, B,C hisse senedi sınıflandırmasını gözden geçiriyoruz, yatırımcıların risk ve getiriler konusunda daha kolay karar verebileceği bir yapıyı oluşturacağız,

-Borsadan çıkışı kolaylaştırıyoruz, IPO'nun bir finansman modeli olduğunu dikkate alarak, beklentilerini karşılayamayan şirketlere yatırımcılarını mağdur etmeden Borsa'dan çıkış fırsatı sağlayacağız,

-Piyasa bozucu eylem düzenlemesini hayata geçiriyoruz, Borsa işlemlerini daha yakından takip edeceğiz, suç oluşmadan tespit edip parasal ceza ile caydıracağız,

-Yöneticilerin kazanç iadesi düzenlemesi ülkemiz için bir ilk olacak, şirketlerin sahip ve yöneticilerinin altı aydan kısa süreli alım satım kazançlarının şirkete aktarılmasını sağlayacak düzenlemeyi yürürlüğe koyarak, insider kalıplı işlemleri azaltacağız,

-Bunun bir devamı olarak, şirket sahiplerinin, bilgi asimetrisine dayalı, günlük alım satımlarına çeki düzen vereceğiz, bu konuda çok kısa süre içinde yeni kurallar getireceğiz,

-Tahvil, sukuk ve diğer sermaye piyasası araçları için aktif bir ikincil pazarın oluşmasını için gerekli çalışmaları yapmasını Borsa'dan istedik, takipçisi olacağız,

-Tüm yatırım fonlarının tek bir elektronik platformda alınıp satılmasını hayata geçireceğiz,

-Bireysel emeklilik fonlarının gelişiminden memnunuz, bu gelişmenin devamı için gözetim ve denetim faaliyetlerimizi sürdüreceğiz, performans denetimine ilişkin kriterler üzerinde çalışıyoruz, ortalamanın altında kalanlara gerekli uyarılar, fon portföyünün başka şirketlere aktarımı gibi tedbirler uygulayacağız,

Değerli meslektaşlarım,

Ülkemizde aracı kurum sektörü 1980'lerin başında doğdu, 1990'lı yıllarda patlama yaptı, 2000'li yıllarda yabancı yatırımcı ilgisi yeni bir dönemi başlattı ancak, gerek makro gerek mikro nedenler sektörün beklenen atılımı gerçekleştirmesine engel oldu.

-2013 Haziran itibarıyla aracı kurum aktif büyüklüğümüz yaklaşık 12 milyar TL. Aynı dönemde toplam finansal sektör aktif büyüklüğünün yaklaşık 2,3 trilyon TL olduğunu dikkate aldığımızda mali sistem içindeki payı yaklaşık % 0,4'dür.

-Sektörde yoğunlaşma çok fazla, ilk 20 aracı kurum varlıkların % 86'sına sahip, ilk iki aracı kurumun varlık büyüklüğü 84 aracı kurumun varlık büyüklüğüne eşit,

-Sektörde son yıllara kadar ürün ve hizmet çeşitliliğini geliştiremedik, komisyon aracılığına bağımlı bir yapı ile karşı karşıya kaldık. Sektörde zarar eden şirket sayısının artması dikkat çekici.

-2013 yılı Haziran ayı itibarıyla faaliyet gösteren 94 aracı kurumdan 39'u zarar etti. Gelirlerin %50'si komisyon geliri, kaldıraçlı işlemler bazı kurumlar için önem kazanmaya başladı,

-MKK kayıtlarına göre toplam 1,1 milyon bakiyeli yatırımcı sayısı var, 10 bin TL üstü 236.116, 50 bin TL üstü 84.988, 100 bin TL üstü 47.926 yatırımcımız var.

-SPK olarak, aracı kurumlarımızın içinde bulunduğu fasit daireyi kıracaklarına, yeni gelir kaynaklarına yöneleceklerine inanıyoruz, düzenlemelerimizi bu bakış açısıyla kaleme aldık.

-Önümüzdeki dönemde aracı kurumlarımızı proaktif, mikro aile yapısından ziyade kurumsal yönetim yapısıyla görmek istiyoruz.

-Bu süreçte Birliğe de büyük görevler düştüğüne inanıyoruz. Yeni yılda Aracı Kuruluşlar Birliği artık Bakanlar Kurulu Kararı ile yayınlanacak statüyle birlikte Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak faaliyetlerini sürdürecektir. Mali piyasaların önemli aktörlerini içine alan yeni yapıyla sektörün en güçlü, en büyük meslek örgütü olacaktır.

-Üye çeşitliliğini bir zenginlik olarak görüp bu yapıyı sinerjiye dönüştürmenizi şiddetle tavsiye ediyorum. Hiçbirimizin kısır çekişmeler için kaybedecek vakti yok.

Değerli hazirun,

11 Temmuz 2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan ve 1 Temmuz 2014 tarihinde yürürlüğe girecek olan “Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ”in sektörel dönüşümü destekleyecek bir itici güç olacağını değerlendiriyoruz.

Yeni düzenlemeleri satırbaşlarıyla özetlemek gerekirse;

- Daha önce müşterileriyle doğrudan tezgahüstü türev ürün sözleşmesi yapamayan aracı kurumlar bundan sonra bu faaliyette de bulunabileceklerdir. Paylara dayalı türev ürünler sadece aracı kurumlar tarafından yazılabilecek.

- Foreks işlemleri ilk defa 2011 yılı içerisinde düzenleme altına alındı. İşlemleri yakından izliyoruz, piyasadaki büyümeden memnunuz, sürekli zarar eden yatırımcı profilinden rahatsızsınız. Yeni yılda yetkili kuruluşlarla bir araya gelip sektörün kalıcı ve risk yönetim aracı olmasına katkı sağlayacak adımlar atmayı planlıyoruz.

-Ticari bankalarımız bundan böyle aracı kurumlarla acentelik tesisi yapamayacaklar. Bunun yerine izin alarak emir iletimine aracılık faaliyetinde bulunabilecekler.

-İkincil düzenlemelerle yatırım hizmet ve faaliyetleriyle beraber servet yönetimi ve danışmanlık gibi hizmetler yan hizmetler olarak tanımlandı.

-Daha önce düzenlenmeyen saklama hizmeti; sınırlı saklama ve genel saklama hizmeti olmak üzere ilk defa düzenleme altına alındı.

-Yatırım kuruluşlarına tüm müşterilerini profesyonel ya da genel müşteri olarak sınıflandırma zorunluluğu getirildi.

-Yatırım kuruluşlarının müşteriye pazarladıkları ürün ya da hizmetin müşterinin ihtiyaçlarına ve bilgi düzeyine uygunluğunu göz önüne alarak faaliyet göstermeleri için “yerindelik” ve “uygunluk” testi uygulamaları öngörüldü.

Değerli arkadaşlar,

-Aracı kurumların genel faaliyet şartlarında da değişiklikler yapıldı. Öz sermaye dikkate alınarak 3 gruba ayrıldı (geniş, kısmi ve dar yetkili).

-Önümüzdeki dönemde yatırım kuruluşlarına ayrı ayrı yetki belgesi verilmesi yerine izin alınmış tüm yatırım hizmet ve faaliyetlerini gösteren tek bir yetki belgesi vermeyi planlıyoruz. Bu değişiklik yatırım kuruluşlarının yıllık harç giderlerini de önemli ölçüde azaltacaktır.

-Faaliyette olan aracı kurumlardan Kurulumuz lehine sürekli olarak teminat talep etme uygulamasına son vereceğiz. Alınan teminatların iadesini sağlayacağız. Böylece sektörün üzerindeki önemli bir maliyeti kaldıracağız.

-Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ile Yatırımcı Tazmin Merkezi kuruldu. Daha önce sadece hisse senedi koruma kapsamında iken yeni Yasa ile tüm sermaye piyasası araçları ile bunlarla ilişkili nakitlerin 100.000 TL’na kadarlık kısmı koruma kapsamına alındı.

-Bu kapsam genişliği sizlere ilave maliyet olarak yansdı. Kapsamı daraltmak Kanun değişikliği gerektirdiğinden bu aşamada mümkün gözüküyor ancak, 2014’de daha makul oranlarla prim tahsiline çalışacağız.

-Yeni oluşturulacak Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği eski görev ve yetkilerine ek olarak üyelerinin Kanun kapsamındaki uyuşmazlıklarının tahkim yoluyla çözümüne ilişkin görevi de üstlenmiş olacak.

- Bu düzenlemeyi başarıyla hayata geçirebilirsek hem bizim üzerimizdeki yük hafifleyecek, hem de yatırımcı güveninin temini için önemli bir adım atmış olacağız.

-Yeni birlikten güçlü üyelik yapısı ile sermaye piyasası araç ve kurumlarının tanıtımı, finansal okuryazarlığın geliştirilmesi, sermaye piyasalarına yönelik bazı kesimlerde olan olumsuz algının düzeltilmesi, yatırım kuruluşlarının birer itibar müessesesi olarak yapılanması ve faaliyette bulunmalarına katkı sağlamasını, proaktif bir yaklaşım benimsemesini bekliyoruz.

- Lisanslama Şirketimizi yeniden yapılandırıyoruz. Bu şirketin yaptığı eğitim ve sınavların, sınıf tabanlı yapılmasının yanında bilgisayar tabanlı olarak, önceden belirlenen gün ve saatte yapılmasına yeni yılda başlayacağız.

-Sınavların kapsamını gözden geçiriyoruz, ülkemizdeki tüm üniversitelerden sağlanacak katkı ile kapsamlı bir soru bankası oluşturacağız, hakem heyeti aracılığı ile bunları gözden geçireceğiz, kaliteyi yükselten bir sınav sistemine geçişi sağlayacağız,

-Şirketi, kısa vadede mali piyasalarda çalışan ve çalışmak isteyenlerin ihtiyacını karşılayan, yatırım kuruluşlarına, halka açık ya da açılmak isteyen şirketlere, yatırımcılara, diğer eğitim kurumlarına özel eğitim programları da sunabilen ulusal bir eğitim ve sertifika merkezi, orta vadede de uluslararası işbirliği ve yapılanma ile bölgesel ve küresel bir sertifika merkezine dönüştüreceğiz,

-Umuyoruz ve diliyoruz ki bu düzenlemeler ve sizlerle ve diğer paydaşlarla birlikte yürüteceğimiz çalışmalar sektörün gelişimine destek verecek, İstanbul'un finans merkezi olmasına ve ülkemizin 2023 vizyonuna önemli katkılar sağlayacaktır.

Sözlerime son verirken, genel kurulumuzun sizlere, sektörümüze ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum, yaklaşan yeni yılınızı kutluyor, hepinize bu zorlu yolculukta başarılar diliyorum.